

Utbildningspolitisk strategi för Nacka kommun

Styrdokument för gymnasieskola

Utbildningspolitisk strategi för Nacka kommun

Styrdokument för gymnasieskola

I Nacka har vi höga ambitioner med utbildningen. Sveriges bästa skolor och förskolor ska finnas här! Oavsett om man är sport- eller kulturintresserad, snabb eller långsam, teoretiskt eller praktiskt inriktad eller har särskilda önskemål och behov ska man kunna finna det man söker i Nacka.

Vi vill vara tydliga med vad man kan förvänta sig av skolor och förskolor i vår kommun. Alla beslut som fattas om våra barns/elevs/studerandes utbildning ska kunna kopplas till det här styrdokumentet och den lagstiftning som i övrigt gäller. Här beskriver vi de förhållningssätt, mål och riktlinjer som gäller i Nacka och vilken strategi vi har valt för att vi ska uppnå de högt ställda målen. Vi beskriver den lokala skolpolitiken och hur vi ser på våra respektive skyldigheter och rättigheter.

Den utbildningspolitiska strategin omfattar all verksamhet från förskola till vuxenutbildning men

finns i fyra versioner och riktar sig till såväl kommunala som fristående verksamheter. Det här dokumentet riktar sig till gymnasieskolan.

Ledande begrepp är kunskap, studiero, valfrihet och likvärdighet. Dessa fyra ord återkommer ofta, eftersom de är så viktiga.

Vi vill att våra barn och ungdomar ska växa upp till självständiga, kreativa och ansvarstagande medborgare. Det förutsätter ett skolväsende som blomstrar av mångfald och flexibilitet, där barn, elever och vuxenstuderande ständigt sätts i fokus och där lärandet är det allra viktigaste. Vi vill uppmana till ett förhållningssätt som utmärks av ständiga förbättringar och tydliga och högt ställda förväntningar på alla berörda. Det förutsätter också respekt för att alla är olika som individer och har olika förutsättningar att lära.

Mats Gerdau
Ordförande i Förskole- och
grundskolenämnden

Monica Brohede-Tellström
Ordförande i Gymnasie- och
vuxenutbildningsnämnden

Ansvar och organisation

De politiska **nämnderna, skolorna** samt **föräldrar** och **elever** har alla ett ömsesidigt ansvar för att utbildningen ska bli så bra som möjligt. Ett gott samspel mellan de olika parterna är helt nödvändigt.

I Nacka vill vi beskriva våra roller på följande sätt:

Kommunens ansvar

Utbildning är ett av samhällets viktigaste gemensamma ansvarsområden. På kommunal nivå i Nacka utövas detta gemensamma ansvar av två politiska nämnder, förskole- och grundskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Nämnderna har i huvudsak fyra uppgifter, nämligen att:

- ♦ Finansiera utbildning på ett konkurrensneutralt och effektivt sätt.
- ♦ Ange mål och riktlinjer för verksamheterna utifrån ett kommunalt perspektiv.
- ♦ Följa upp och utvärdera såväl nationella som kommunala mål.
- ♦ Utföra myndighets- och huvudmannauppgifter, vilket bl.a. innebär att, hantera val och intagning till gymnasieskolan, planera så att det finns tillräckligt med utbildningsplatser och utöva tillsyn.

Nacka tillämpar en modell med kundval, vars syfte är att skapa stor valfrihet för föräldrar och elever och långtgående decentralisering. De politiska näm-

nderna har ansvar för att kundvalssystemet fungerar optimalt. Kommunen ansvarar även för att elever i stort behov av särskilt stöd tilldelas extra resurser.

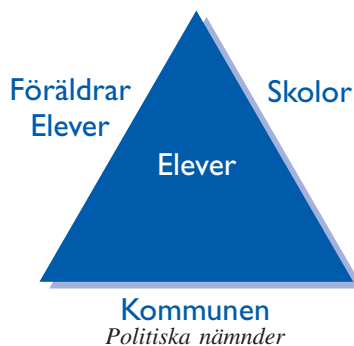
Båda nämnderna har en gemensam resurs i kultur- och utbildningsdirektören och de tjänstemän inom kultur- och utbildningsenheten som svarar för stöd till de politiska nämnderna samt utför myndighets- och huvudmannauppgifter inom utbildningsområdet.

Nacka24 är ett webbaserat system med vars hjälp kommunen, enheterna och medborgarna på ett enkelt och säkert sätt kan kommunicera med varandra. Via Nacka24 är all aktuell information inom utbildningsområdet och nämndernas skrivelser, beslut, utvärderingar m.m. tillgänglig.

Gymnasieskolornas ansvar

Vi hyllar principen om fria och självständiga gymnasieskolor. Det är där värdeskapande sker. Därför måste gymnasieskolorna ha långtgående befogenheter och stort ansvar för hur det interna arbetet ska läggas upp och utvecklas. Skolorna måste själva få ta ansvar för hur pedagogiken ska utformas, hur verksamheten ska organiseras och hur de tilldelade resurserna bäst ska användas för att målen ska uppnås.

Konkurrens mellan olika gymnasieskolor ser vi som medel för att stimulera till mångfald och höjd kvalitet. Därför är det viktigt med likvärdiga villkor för gymnasieskolorna och att alla som vill ska kunna

*”I Nacka accepteras inte
droganvändning, misshandel, mobbning,
skolk, nedsättande språk och annat
olämpligt uppträdande.”*

vara med och utveckla utbildningsväsendet. Frågan om vem som ska bedriva verksamheten är underordnad, utifrån ett politiskt perspektiv. Huvudsaken är att den håller hög kvalitet och motsvarar de krav som ställs. Etableringsfrihet gäller i Nacka, givetvis under förutsättning att skolan uppfyller grundläggande kvalitetskrav.

Nämnderna har inget produktionsansvar för gymnasieskolan. Politiken ska företräda medborgarna, inte producenterna. Det ansvaret ligger i stället på de olika skolorna, såväl kommunala som fristående. Kommunstyrelsen via dess verksamhetsutskott är ytterst ansvarig för de kommunala gymnasieskolorna. Beslut om gymnasieskolornas interna organisation, inriktningar och egna arbetsätt fattas av rektor.

I Nacka accepteras inte droganvändning, misshandel, mobbning, skolk, nedsättande språk och annat olämpligt uppträdande. Gymnasieskolorna har ett särskilt ansvar för att alla, elever, lärare och övrig personal, har en bra och trygg arbetsmiljö och att alla former av olämpligt beteende alltid möts av en snabb reaktion. Misstanke om brottsligt agerande ska regelmässigt polisanmälas.

Elever och föräldrars ansvar

I Nacka ska medborgarna ha en stark roll för att aktivt kunna påverka servicen. Vi eftersträvar engagerade och medvetna elever och föräldrar som involveras i verksamheten. Elever och föräldrar ska

ha stor frihet att välja den skola de anser bäst tillgodoser elevens behov. Kundvalssystemet innebär att resurserna följer eleverna till den skola som valts. För att säkra såväl valfrihet som kvalitet, finns en likvärdighetsgaranti som innebär att elever i behov av särskilt stöd kan få extra resurser.

Elevers och föräldrarnas samspel med de professionella är av avgörande betydelse för studieresultatet. Nacka ställer därför höga krav på informationen mellan enheterna och eleverna och föräldrarna. Elevers och föräldrarnas önskemål på verksamhetens innehåll är också en viktig aspekt i kundvalet. Mångfald i utbudet är ett sätt att möta de individuella krav elever och föräldrar ställer. Viktigast vid val av gymnasieskola är dock utformningen av enhetens dagliga verksamhet, att de individuella utvecklingsplanerna utformas väl och kommuniceras med elev och föräldrar.

Elevernas utbildning är ett ömsesidigt åtagande, ett samspel med tydlig respekt för varandras olika roller och ansvar. På samma sätt som elever och föräldrar kan ställa krav på skolan att anpassa undervisningen efter elevens behov och förutsättningar, måste skolan kunna ställa krav på elever och föräldrar om t.ex. läsläsning, uppträdande och tidpassning.

I Nacka är det också viktigt att gymnasieelever erbjuds en stimulerande och trygg arbetsmiljö. Därför ställs höga krav även på eleverna själva. De ska inte kunna äventyra sina resultat genom att skolka eller försämra arbetsmiljön för sig själva och sina kamrater genom att uppträda störande.

Mål och riktlinjer

Utbildning är ett högt prioriterat område i Nacka. Barnomsorg och skola ses som en mycket viktig del av samhällslivet. Det uppdrag de professionella har, att förbereda för ett framtida arbetsliv, är strategiskt. Gymnasieskolan kan dock inte lösa alla samhällsproblem. Därför betonar våra mål att gymnasieskolans roll är att ge förutsättningar, samtidigt som eleven också har ett eget ansvar för hur dessa förutsättningar förvaltas.

Självklart gäller de nationella mål som finns i läroplaner och kursplaner fullt ut i Nacka. Pedagogerna har frihet att utforma verksamheten så att elever når de målen. Därför är det här styrdokumentet ingen ”lokal läroplan” som tar ifrån pedagogerna rätten att tolka och värdera sitt uppdrag. Vi vill i stället betona de förhållningssätt som vi vill ska utmärka Nackas skolväsende.

All utbildningsverksamhet i Nacka ska präglas av individualisering. Gymnasieskolorna ska arbeta så att de möter de olika förutsättningar eleverna har, oavsett om de behöver kortare eller längre tid på sig för att nå målen. Det är en stor utmaning att både se till att alla begåvningar och talanger får stimulans att utvecklas vidare och att samtidigt se till att elever som är i behov av särskilt stöd får den hjälp och det stöd de behöver. Jämlikhets- och jämställdhetsaspekter ska alltid beaktas.

Om målstyrningen ska bli effektiv ska målen ge stort utrymme för de professionella att utforma verksamheten utan att målen för den skall förloras i tydlighet. Det är därför viktigt att de mål som kommunens politiker fastställt bryts ned inom respektive enhet och där ges ett konkret innehåll. Målen ska följas upp regelbundet så att förändringar i måluppfyllelsen kan mätas och dokumenteras. Tanken är att nämndernas uppföljning och gymnasieskolornas egna uppföljningar ska samspela och ge en god grund för att Nackas goda resultatutveckling kan befästas och utvecklas vidare.

Eftersom målen gäller alla är de formulerade på ett övergripande sätt. Det kommer att krävas olika åtgärder för att nå målen i olika gymnasieskolor, beroende på elevernas ålder och gymnasieskolans förutsättningar. Tanken med de övergripande målen är att de ska kompletteras på gymnasieskolan med en beskrivning av vilka handlingar/åtgärder skolan kommer att genomföra för att nå målen och hur man ska följa upp sitt arbete.

Vi skiljer på **mål** och **riktlinjer** i styrdokumentet. Målen har karaktären av inriktning, dvs. vad skolan ska sträva mot. Riktlinjerna är bestämmelser om vad som gäller i Nacka. Båda lämnar dock utrymme för gymnasieskolan att själv avgöra på vilket sätt man vill arbeta.

*”I Nacka ska medborgarna
ha en stark roll för att aktivt kunna
påverka servicen.”*

Mål och riktlinjer för gymnasieskolan

Mål	För enheten betyder det...	Enhetens utvärdering av målet, hur och när
<p>Maximal utveckling Varje elev har rätt till en verksamhet som utgår från individens behov och förutsättningar och som ger möjlighet till maximal utveckling.</p>		
<p>Stimulerande lärande Varje elev har rätt till en verksamhet som skapar lust till ständiga förbättringar i sitt lärande och sin utveckling.</p>		
<p>Reellt inflytande Varje elev har rätt till en verksamhet som arbetar målmedvetet för att eleven och föräldrar ska ha god insyn i och inflytande över enhetens verksamhet och utveckling. Varje elev har också rätt till ett reellt inflytande över sin undervisning och sitt lärande.</p>		
<p>Trygg arbetsmiljö Varje elev har rätt till en arbetsmiljö som präglas av studiero, glädje och trygghet, frihet från droger och som bidrar till god hälsa.</p>		
Riktlinjer	För enheten betyder det...	Enhetens utvärdering av riktlinjen, hur och när
<p>Tydlig information Varje elev och föräldrar ska minst en gång per termin få muntlig och skriftlig information om elevens utveckling och lärande.</p>		
<p>Individuell utvecklingsplan Varje elev ska ha en individuell utvecklingsplan som uppdateras kontinuerligt i samverkan mellan elev, föräldrar och skola.</p>		
<p>Utvärdering för förbättringar Varje enhet ska delta i de uppföljningar och utvärderingar av verksamhetens kvalitet som nämnderna gör.</p>		
<p>Regler för trygghet och trivsel Varje enhet ska ha regler för hur man skapar trygghet, arbetsro, ordning och trivsel, samt se till att dessa efterlevs.</p>		

Uppföljning och utvärdering

En mål- och resultatstyrd verksamhet förutsätter kontinuerliga uppföljningar och utvärderingar av verksamhetens kvalitet. Såväl medborgare som elever och skolor måste kunna bedöma om verksamheten når de resultat och håller den kvalitet som krävs.

Genom att lyfta fram goda exempel att lära av och genom att identifiera förbättringsområden i de uppföljningar och utvärderingar som görs, kan åtgärder vidtas för att höja kvaliteten. Kännetecknande för skolväsendet i Nacka är ett målmedvetet och systematiskt kvalitetsarbete.

Alla har ett ansvar för att följa upp och utvärdera sitt eget arbete. Nämnderna svarar för det som handlar om helheten och för att bedöma strategiska förbättringsområden för utbildningsväsendet i kommunen. Alla skolor, såväl kommunala som fristående, deltar därför i den uppföljning och utvärdering som nämnderna genomför.

Generella krav som ställs på nämndernas uppföljning och utvärdering är att den ska vara öppen, offentlig och tillgänglig för alla, relevant, tydlig och rättvisande, värderande och jämförande.

Dessutom ska utvärderingen alltid återföras till berörda enheter, föräldrar och elever. Det ska alltid finnas ett utvecklingsperspektiv.

Nämnderna arbetar med flera instrument för att följa upp kvaliteten. Fokus ligger på att följa elevernas kunskapsutveckling och trivsel.

Kvalitet följs upp genom:

- ◆ Redovisning av betygsresultat.

- ◆ Prov och diagnoser i det nationella provsystemet i alla ämnen och på alla nivåer är obligatoriska i Nacka.
- ◆ Observationer i samverkan med andra kommuner. Förskolor och skolor observeras inom givna områden av pedagoger från andra kommuner. Syftet är att påvisa styrkor och svagheter i verksamheten.
- ◆ Kundundersökningar, där föräldrar och elever talar om vad de tycker om skolan utifrån olika aspekter, genomförs regelbundet.
- ◆ Kvalitetsredovisningen som i Nacka omfattar såväl kommunala som fristående skolor.
- ◆ Nyckeltalsredovisning. Tillsammans med andra kommuner jämförs kostnader och resultat.
- ◆ Riktade uppföljningar i frågor som nämnderna vill följa.

Nämnderna arbetar med att ytterligare förbättra uppföljningen och utvärderingen utifrån de värderingar och förhållningssätt som redovisas i det här dokumentet. Det är angeläget att finna former för att följa upp alla tre läroplanerna, dvs. både fler kunskapsmål och värdegrundsmål.

Kvalitetsindikatorer som varaktigt mäter viktiga faktorer ska utvecklas. Dessa ska i ett längre perspektiv spegla kvaliteten i verksamheten. Ambitionen är att även synliggöra sambandet mellan resurser och resultat. Arbetet syftar också till att öka jämförbarheten med andra kommuner. God framförhållning är viktig, därför fastställs årligen vilka insatser som ska göras kommande läsår i en uppföljnings- och utvärderingsplan.

”Varje förälder ska minst en gång per termin få muntlig och skriftlig information om sitt barns utveckling och lärande.”

*”Vi vill att våra barn och ungdomar
ska växa upp till självständiga, kreativa
och ansvarstagande medborgare”.*

FÖRSKOLE- OCH GRUNDSKOLENÄMNDEN
GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN

Finansiering • Målformulering • Myndighetsutövning • Uppföljning, utvärdering och utveckling

